

‘IN DEZE TUIN ZAL MIJN VADER ALTIJD ZIJN’

Als Martijn Lansdaal zijn ouder wordende vader Wim begint te helpen in zijn moestuin in Heemskerk, tovert hij al snel minstens de helft van de grond om in een bloementuin vol vaste planten en een kronkelpaadje. “Daar had ik als hovenier nu eenmaal meer mee dan met bloemkool of bonen.” Maar nu zijn vader definitief een stapje terug heeft gezet, koestert Martijn toch de groentebedden die zijn vader heeft aangelegd.

Tekst: Linda van 't Land Foto's: Sietske de Vries

Volkstuinencomplex De Akermaat, gelegen in het oosten van Heemskerk vlakbij de A9, telt zo'n 84 volkstuinen. Ze worden verhuurd door volkstuinvereniging Tot leders Genoegen, opgericht in 1963. Martijn Lansdaal lacht bij de vergelijking met volkstuinvereniging Rust en Vreugd uit het gelijknamige boek van Hendrik Groen. “Er wordt hier inderdaad ook heel veel uitgewisseld. Zaden, stekjes en ook verhalen, jazeker. Ik bemoei me er niet zo mee, ik ben niet zo'n verenigingsmens. Maar nu en dan heb je natuurlijk gezamenlijke taken. Afgelopen weekend heb ik nog het gras gemaaid met een groep medetuinders, waaronder een Italiaan en een Turk. Op de tuin vind je van oudsher namelijk allerlei nationaliteiten. Dat maakt het soms heel verrassend. Ik herinner me dat mijn vader hier in de winter weleens in een schuurtje met Italianen hun zelfgestookte likeur dronk.”

Glazen kas

Het is Martijns vader Wim die al sinds de jaren 80 een volkstuin op het complex huurt. Hij begon rond 1977 op de locatie Breedweer, omdat hij bijen ging houden en ruimte zocht voor zijn bijenkasten. Later verhuisde hij vanwege de aanleg van een nieuwbouwwijk naar De Akermaat. “Ik weet nog dat ik als kind altijd in de moestuin moest helpen: bessen plukken enzovoorts”, aldus Martijn. “Ik vond dat niet per se vervelend, maar het was wel veel werk en het moest ook echt op dat moment gebeuren. Mijn moeder was dagen druk met die stroom verse groente: schoonmaken, blancheren, inmaken, wecken en invriezen.” Martijn heeft er jarenlang zelf minder affiniteit mee. Hij werkt een aantal jaren als hovenier bij verschillende bedrijven en is tegenwoordig instructeur en stagebegeleider op een MBO-school waar hoveniers worden opgeleid. “Toen mijn vader ouder werd en niet

alles meer zelf kon, hielp ik hem regelmatig. Ik snoeide de hagen en fruitbomen, bouwde een schuurtje en legde een terras aan. Waar ik mijn vader echt heel blij mee heb gemaakt, is de komst van een oude kas. Ik kon die overnemen van mijn werkgever en heb hem samen met mijn vader in de volkstuin weer opgebouwd. Mijn vader is opgegroeid in een tuindersfamilie in het Westland en wist dus precies hoe zulke oude kassen in elkaar horen te zitten. Zijn vader had dezelfde kassen. De komst van de kas is een moment van grote euforie geweest, omdat mijn vader tot die tijd alleen maar van die glazen grondbakken had. Nu kon hij ook met slecht of guur weer op de tuin blijven en allerhande klusjes overdekt doen. In de kas is het al heel snel aangenaam.”

Beginnersfoutje

Wim Lansdaal, werkzaam geweest als biologieleeraar, is inmiddels negentig jaar. Op zijn respectabele leeftijd heeft hij het werk in de tuin moeten loslaten. De tuin rondom zijn woonhuis mag verwilderen en zijn bijen worden verkocht. De volkstuin is inmiddels overgeschreven op naam van Martijn. “Ik ben van medetuinder op het perceel nu de hoofdteuinder geworden”, lacht Martijn trots. “Deze volkstuin ligt vlak bij mijn huis; ik loop er zo naar toe. En ik vond het toch ook zonde om dit perceel van de hand te doen.” Nu experimenteert de hovenier tot zijn eigen verbazing ineens volop met groenten, verse kruiden en fruit. “Ik heb momenteel veel te veel sla! Een echte beginnersfout: ik heb alles tegelijk

ingezaaid. Maar ik begin er wel plezier in te krijgen. Ik heb diverse soorten sla en rucola, courgettes, boontjes, bietjes, worteltjes, lente-uien en gewone uitjes, diverse preisoorten en pompoenen. Ik heb ook rode bessen, kruisbessen en aardbeien. En door de hele tuin heen kom je frambozenstruiken tegen. Mijn vader was een vrij rommelige tuinder: hij zette gerust alles door elkaar heen. Ik heb de tuin wat overzichtelijker gemaakt. In mijn vaders tuin kon je je nauwelijks roeren: overal stond wel iets dat nog moest bloeien of geoogst moest worden. Als er tussendoor ergens vingerhoedskruid opkwam of de kool schoot door, dan liet hij dat gewoon staan voor de insecten. Ik heb meer structuur aangebracht; van houten planken heb ik bakken gemaakt waar onder andere de courgetteplanten in staan. Dat is iets gemakkelijker in het onderhoud.”

Niet alleen buffelen

Martijns vader begon al rond de kerstdagen met de voorbereidingen van zijn moestuin. “Als tuinderszoon uit Naaldwijk heeft hij als kind al leren zaaien, poten en vermeerderen. Hij bestelde rond de kerst zijn zaden en begon dan in huis met voorzaaien. In het vroege voorjaar stonden bij ons thuis alle vensterbanken vol.” Martijn heeft nog zeker honderd vragen voor zijn vader en probeert zoveel mogelijk van zijn kennis over te nemen. “Mijn vader heeft in de kas bijvoorbeeld drie mooie druivenrassen gekweekt:

Black Alicante, een muskaatdruif en de Glorie van Boskoop. Hij weet precies hoe je die moet snoeien en krenten. En dat je bijvoorbeeld nooit met je vingers aan de dauw op druiven mag zitten, omdat je dat altijd aan de vruchten blijft zien.”

In de kas staan ook tomatenplanten, komkommers en paprika. Op het perceel staat bovendien een klein houten schuurtje met daarin een kruiwagen en wat handgereedschap, een paar tuinstoelen en een parasol. “Als ik naar de tuin ga, neem ik altijd een thermoskan koffie mee en wat lekkers voor erbij. Ook neem ik een radiootje en een kussen voor in de tuinstoelen mee. Natuurlijk zie ik altijd werk. Maar ik ga er óók heen om een moment afstand te nemen van alles en tot rust te komen in een verder vrij hectisch leven. Als je eventjes in de tuin gaat zitten aan het einde van de dag, merk je hoe heerlijk stil het er is. Ik wil er niet alleen maar buffelen, maar ook eenvoudigweg genieten.”

Biodiversiteit

Martijn en zijn vader zijn niet de enigen die van hun tuin genieten. Er hangen drie nestkastjes en Martijn heeft zelf een aantal insectenhôtels gemaakt. Ook plant hij heel bewust bloemen en planten aan die goed zijn voor de biodiversiteit, zoals *Silphium perfoliatum*, een hoge, gele zomerbloeiër die veel insecten aantrekt, *Helianthus* ‘Lemon Queen’ en lavendel, die veelal door zijn vader is gestekt en vermeerderd. “Vingerhoedskruid en dille

komen door de hele tuin voor. Ook de *Verbena bonariensis* zaait zichzelf overal uit: bijna tot vervelens toe, maar bijen, hommels en vlinders zijn er blij mee. Ik heb daarnaast *Verbascum*, roze hemelsleutel, *Veronicastrum virginicum* 'Alba' en diverse soorten *Salvia* geplant. Ook de vlinderstruiken doen het goed. Net als bij ons op de tuinen is biodiversiteit ook op de school waar ik werk een steeds belangrijker thema: hoe kun je je tuin aantrekkelijker maken voor vogels, vlinders en insecten? Ik heb om die reden een kleine vijver in de tuin aangelegd en ruim niet alles meer op. Overrijpe vijgen blijven aan de boom hangen voor de vlinders. We moeten zien terug te keren naar een meer natuurlijke cyclus in ons buitenleven. Hoe groter de biodiversiteit, hoe minder plagen je in de tuin hebt."

Woelmuizen zijn ooit wel een serieuze plaag geweest voor Martijns vader. "Ze legden hele gangenstelsels onder de tuin aan en knaagden de wortels van planten kapot. Ook is het een behoorlijke uitdaging geweest om de kleigrond van Heemskerk geschikt te maken als moestuin. Mijn vader heeft heel diep gespit om de rullere zandgrond boven te krijgen. Ook heeft hij drainage aangebracht met een aansluiting op de sloot. De tuin op orde krijgen, kost jaren tijd. Het is hard werken en tegelijkertijd veel geduld hebben."

Herinneringen

Er liggen legio herinneringen in deze tuin in Heemskerk. Martijn wijst naar de kegelvormige beuken, die de ingang van de moestuin markeren: een groene en een roodbladige. "We hebben daar veel snoeiwerk aan, maar ze horen gewoon bij de tuin." Ook wijst hij op een grote conifeer in de hoek van het perceel. "Heel veel mensen hier zeggen: 'Haal dat lelijke ding toch weg!' Maar wij weten dat wij er als familie al jarenlang takken afknippen als het bijna kerst is. Dat soort tradities zijn me dierbaar."

Ook de momenten dat hij met zijn vader een kop koffie drinkt in de kas heeft Martijn in zijn hart gesloten. "Ik zie mijn vader hier tot op de dag van vandaag zó genieten. En het mooie van de natuur is: alles gaat door. Als mijn vader er op een dag niet meer zal zijn, zal alles hier toch blijven groeien en bloeien. Ook de vroege voorjaarsbolletjes die hij ooit bij de ingang van de tuin heeft geplant en de oude fruitbomen, die we zelfs al hebben meegenomen van het vorige perceel. Alles wat ik in deze tuin tegenkom, heeft hij misschien wel tien keer in zijn handen gehad. In deze tuin zal mijn vader voor altijd aanwezig zijn."

De fruitbomen in de tuin zijn ooit uitgegraven uit de eerste volkstuin, waar een nieuwbouwwijk moest vrijrijzen. Ze hebben het overleefd: een stoofpeer (Gieser Wildeman), een handpeer (Clapp's favoriet) en diverse appelbomen: een COX Orange pepping en een Elstar en daarnaast de Jonathan en de Golden Yellow, die beide zijn geënt op één onderstam.

